

William Somerset MAUGHAM

Lời thề

Dịch giả: Prusten

Vợ tôi hoàn toàn không có một chút khái niệm nào về sự chính xác. Một ngày nọ tôi hẹn nàng cùng đi ăn trưa ở nhà hàng Claridge và tôi cũng chẳng lấy làm ngạc nhiên khi tôi đến đã muộn 10 phút mà vẫn chẳng thấy nàng đâu. Tôi gọi một ly cocktail. Đang là giữa mùa hè nên chỉ còn một hay hai bàn trống trong đại sảnh của khách sạn. Một vài người khách có mặt ở đó đến ăn trưa từ sớm, số khác cũng giống như tôi đành kiên nhẫn bằng cách nhấm nháp ly cocktail. Những chiếc váy mùa hè của các bà các cô tạo cảm giác vui vẻ và làm tăng thêm vẻ duyên dáng của họ, còn những người đàn ông hình như đều có tâm trạng vui vẻ; nhưng tôi chẳng thấy ai có vẻ hay hay để có thể nói chuyện cho qua cái thời gian chờ đợi mà tôi đã nhìn thấy trước cả. Dáng vẻ thanh mảnh duyên dáng của họ, vẻ lịch sự của những bộ quần áo họ mặc, vẻ thư thái trong cử chỉ của họ cũng không cản trở việc hầu hết bọn họ trông giống hệt nhau và tôi đưa mắt nhìn họ độ lượng và không chút tò mò. Nhưng đã hai giờ chiều và tôi thấy đói. Vợ tôi nói với tôi rằng

cô ta không thể đeo đồng hồ cũng chẳng đeo vòng ngọc lam vì đồng hồ thì không chạy còn ngọc lam lại làm xanh da; nàng biểu lộ sự trái ngược. Tôi không có ý kiến gì về vòng ngọc lam nhưng tôi nghĩ là đồng hồ sẽ chạy tốt hơn nếu nàng chịu lên dây cho nó. Tôi cứ nghĩ về chuyện đó cho đến khi một nhân viên phục vụ khách sạn tiến đến chỗ tôi và với một giọng điệu đầy bí mật nhưng tự tin như thể điều anh ta sắp nói ra chứa đựng tin dữ, anh ta cho tôi biết rằng có một phụ nữ gọi điện đến nhờ báo cho tôi biết là cô ta không thể đến ăn trưa cùng với tôi được.

Tôi hơi lưỡng lự vì ăn một mình trong khách sạn thì chẳng thích thú gì nhưng bây giờ cũng đã quá muộn để đi ăn ở chỗ khác và cuối cùng tôi đành quyết định ở lại ăn ở nhà hàng Claridge của khách sạn. Tôi bước uể oải vào phòng ăn. Khác với hầu hết những người đàn ông trên thế giới này việc được quen biết đích danh với ông chủ khách sạn không làm tôi thích thú gì, nhưng trong lúc này tôi thấy rất muốn được đón tiếp một cách nhiệt tình. Người chủ khách sạn có khuôn mặt gờm gờm thông báo với tôi là không còn bàn nào trống cả. Tôi đưa mắt nhìn quanh phòng ăn lớn và bỗng nhiên thấy thích thú khi nhìn thấy một người quen. Đó là quý bà Elizbeth Vermont, một người bạn lâu năm. Bà ta nhìn tôi cười và khi thấy bà đang

ngồi một mình, tôi tiến đến chỗ bà:

- Bà có thể vui lòng cho kẻ đang đói lả này được ngồi cùng bàn với bà không? – tôi hỏi bà.

- Ông cứ ngồi xuống đi. Tôi cũng sắp xong rồi.

Bà ta chọn một chiếc bàn nhỏ gần một cây cột lớn và khi ngồi xuống tôi có cảm giác như thể chúng tôi cách biệt với tất cả những khách hàng khác trong phòng.

- Thật may là tôi lại gặp bà, tôi cảm thấy đói lả rồi, - tôi nói.

Bà nở một nụ cười rất duyên dáng; nó làm rạng rỡ khuôn mặt của bà trong thoáng chốc nhưng vẻ duyên dáng của bà dường như xuất hiện từ từ. Nó phảng phất một thoáng trên môi của bà trước khi lên đến đôi mắt và dừng ở đó. Tôi chắc chắn rằng không ai có thể nói là Elizabeth Vermont được rập theo một khuôn mẫu chung. Tôi không được biết bà khi còn trẻ nhưng tôi đã nghe nhiều người nói rằng hồi trẻ bà rất đẹp và tôi cũng tin chắc vào điều đó. Vì hiện nay khi bà đã năm mươi tuổi thân hình của bà vẫn rất tuyệt. Bên cạnh vẻ đẹp đã phai pha của bà thì ngay cả sắc đẹp của những cô gái xuân thì cũng trở nên vô vị. Tôi không thích những khuôn mặt được trang điểm giống hệt nhau; và tôi tin rằng những người phụ nữ thật đại dốt khi cứ bôi trát để giữ lấy diện mạo và che đậy đi tính cách của bản thân. Nhưng cách trang điểm của Elizabeth Vermont không

phải để bất chước tự nhiên mà là làm cho nó đẹp hơn lên. Thay vì tranh cãi cái cách bà trang điểm, người ta tán thưởng kết quả nó mang lại. Sự táo bạo trong cách bà trang điểm không làm mờ đi cá tính của khuôn mặt bà mà còn tôn giá trị của nó lên. Tôi cho là bà ta đã nhuộm tóc vì nó có màu đen rất đẹp óng mượt và sáng. Bà ngồi hơi uốn người như thể không bao giờ có tư thế uể oải và bà có một dáng vẻ cao lớn. Bà mặc một bộ váy màu đen rất đẹp vì sự đơn giản về kiểu dáng và đeo một chuỗi ngọc trai. Một vật trang sức nữa mà bà đeo là chiếc nhẫn nam ngọc lục bảo và ánh màu sẫm của nó càng làm nổi đôi bàn tay trắng trẻo. Dáng vẻ của đôi tay với các ngón được sơn màu lại là chỗ thể hiện tuổi của bà rõ nhất: chúng đã mất đi những đường cong mềm mại của bàn tay người con gái. Khi nhìn chúng người ta không thể ngăn được sự bối rối: các ngón tay của bà trông sắp giống với móng của con chim kền kền.

Elizabeth Vermont là một người phụ nữ đáng chú ý. Xuất thân từ một gia đình dòng dõi vì bà là con gái của vị công tước thứ bảy Saint-Erth, bà kết hôn với một người đàn ông rất giàu có khi mới mười tám tuổi và bước vào một cuộc sống xa hoa, truy lạc và đàn đấm. Bà đã quá kiêu căng để có thể nghĩ đến chuyện đề phòng bất trắc và quá liều lĩnh cũng chẳng để ý đến

hậu quả của những hành động của mình. Kết quả là chưa đầy hai năm sau ông chồng đã ly dị bằng cách gây ra một vụ tai tiếng lớn. Bà ta kết hôn ngay sau đó với một trong ba người đã được nêu ra tại phiên toà như là người tình nhân của bà. Nhưng cũng chỉ kéo dài được mười tám tháng. Sự thay đổi liên tục người tình làm cho “phẩm hạnh” của bà ta trở nên nổi tiếng. Sắc đẹp lạ thường với những thói quen thiếu đạo đức của bà làm cho bà luôn luôn được người ta nhắc đến và thỉnh thoảng bà lại làm gì đó gây xôn xao giới thượng lưu. Với những người đứng đắn thì bà đáng bị khinh thường. Trong mắt họ thì đó là một phụ nữ vui vẻ, tiêu hoang, phóng đãng. Nhưng dù trong tình yêu bà luôn thay đổi nhưng bà lại là người rất trung thực trong tình bạn và dù có làm gì đi chăng nữa thì bà vẫn luôn có một nhóm người trung thành luôn chỉ thấy bà là một người tử tế. Bà luôn vui vẻ, thẳng thắn không đạo đức giả, dũng cảm và rộng lượng. Tôi đã làm quen với bà trong thời kỳ mà những người phụ nữ giới thượng lưu đang chuyển từ một tôn giáo sang một nghệ thuật và văn học. Khi bị những người cùng tầng lớp ruồng bỏ họ có thể hạ cố giao du với giới văn nghệ sỹ. Tiếp xúc với bà tôi thấy rất thú vị. Bà thuộc số những người may mắn chẳng phải ngại ngần khi nói ra những gì mình nghĩ (như vậy sẽ đỡ mất thời gian quý giá) và có tài đối đáp. Bà nói

một cách rất dễ dàng và hài hước về quá khứ tai tiếng của bà. Cách nói chuyện của bà không có nhiều hiểu biết lắm nhưng lại hay vì dẫu sao thì bà cũng là một phụ nữ trung thực. Sau đó bà đã làm một chuyện rất bất ngờ: bà đã cưới, vào độ tuổi bốn mươi, một chàng trai vừa mới qua tuổi vị thành niên. Bạn bè của bà nói rằng cả đời chưa bao giờ bà làm một điều gì ngông cuồng đến mức ấy và một vài người, cho đến thời điểm ấy vẫn chấp nhận được bà đã quyết định cắt đứt quan hệ với bà vì họ thấy thật đáng xấu hổ việc bà lợi dụng sự ngây thơ của cậu trai trẻ. Việc đó thực sự đã vượt quá mọi giới hạn. Và họ cho rằng sự việc sẽ lại kết thúc không đẹp đẽ gì, vì chưa bao giờ Elizabeth Vermont chung thủy với một người đàn ông nào quá sáu tháng. Họ còn hy vọng rằng bà lại tái phạm và kết thúc duy nhất có thể của câu chuyện là cậu trai trẻ thấy lỗi sống của vợ mình quá tai tiếng nên buộc phải bỏ bà. Tất cả bọn họ đã nhầm! Tôi không biết có phải là bà đã đổi tính theo thời gian hay là tình yêu và sự trong trắng của Peter Vermont đã cảm hoá bà nhưng đối với anh ta bà tỏ ra là một người vợ mẫu mực. Họ không giàu có và thế là bà đã trở nên rất quán xuyến và tiết kiệm, bà cũng chú ý đến danh tiếng của mình đến nỗi ngay cả những người cay độc nhất cũng không tìm thấy có gì để nói. Dường như việc làm cho Peter hạnh phúc là tất cả đối với bà.

Chẳng ai có thể nghi ngờ gì tình yêu của bà đối với anh ta. Sau bao nhiêu thời gian là chủ đề của mọi đàm tiếu, nay Elizabeth Vermont chẳng còn làm gì để cho ai có thể nói về mình nữa. Có vẻ như là bà đã tới điểm dừng của mình. Bà không còn là người đàn bà ngày xưa nữa. Như thể là tất cả những năm tháng trong quá khứ tai tiếng kia không còn là của bà nữa mà là của một người đã chết từ lâu rồi. Quả thực là phụ nữ có khả năng quên rất dễ dàng khiến người khác phải ghen tị.

Nhưng ai có thể đoán trước được những gì mà số mệnh dành cho mình? Chỉ trong một nháy mắt, mọi việc thay đổi hoàn toàn. Sau mười năm sống vợ chồng lý tưởng, Peter Vermont phải lòng và yêu điên cuồng một cô gái trẻ mang tên Barbara Canton. Cô gái trẻ dễ mến ấy là con gái út của ngài Robert Canton, đã từng là thư ký nhà nước bộ ngoại giao. Cái đẹp nhí nhảnh của cô gái tóc vàng ấy dĩ nhiên là chẳng có gì để so sánh với cái đẹp của bà Elizabeth. Nhiều người đã biết chuyện nhưng không ai biết bà Elizabeth đã biết hay chưa và ai cũng tự hỏi không biết bà sẽ xử trí thế nào trong tình huống này - điều chưa từng xảy ra trong đời bà. Bình thường thì bà mới là người bỏ rơi người tình, bà chưa bao giờ bị ai bỏ cả. Phần tôi thì tôi nghĩ bà ta sẽ chiến thắng cô bé con Canton một cách dễ dàng, tôi rất biết tính táo bạo và khéo léo của bà. Và ngay lúc

này, trong khi nói chuyện gẫu với bà tôi cũng nghĩ đến điều đó. Trông phong cách vui vẻ, duyên dáng và thẳng thắn như thường lệ của bà, chẳng có vẻ gì là đang có chuyện lo lắng cả. Bà vẫn nói chuyện như mọi khi, nói về bất kỳ chủ đề nào, thông dong, khôn khéo và khôi hài tinh tế. Tôi thấy rất thú vị khi nghe bà nói chuyện. Bởi vậy nên tôi kết luận rằng, bằng một phép lạ nào đó, bà hoàn toàn không biết gì vì sự thay lòng đổi dạ của Peter hoặc do bà đã quá yêu và không nhận ra rằng tình cảm anh ta dành cho bà đã có phần thay đổi.

Khi chúng tôi đã gọi đến tách cà phê thứ hai và hút hai hay ba điếu thuốc, bà hỏi tôi xem mấy giờ rồi:

- Ba giờ mười lăm.
- Tôi phải đi rồi.
- Bà cho phép tôi mời bà bữa cơm này chứ?
- Được thôi.
- Bà có vội không?
- Tôi có hẹn với Peter lúc ba giờ.
- Vậy à. Anh ta vẫn khỏe chứ?
- Vẫn bình thường.

Bà mỉm cười, nụ cười rất tươi nhưng tôi có cảm giác nhận thấy một chút mỉa mai trong đó. Sau một khoảng khắc ngần ngại bà

nhìn tôi và thông thả nói:

- Ông thường thích những chuyện lạ lùng, đúng không? Ông sẽ không thể nào đoán được điều tôi định làm bây giờ đâu. Sáng nay tôi đã gọi điện hẹn Peter ba giờ chiều nay để yêu cầu ly dị với anh ấy.

- Bà sẽ không làm thế thật chứ? Tôi buột miệng kêu lên và tôi cảm thấy mặt mình đỏ dừ, chẳng biết nói gì nữa. – Tôi cứ tưởng hai người hợp nhau lắm cơ mà?

- Thực sự ông nghĩ rằng tôi không biết điều mà tất cả mọi người đều đã biết hay sao? Tôi không ngốc đến mức ấy đâu. Chẳng ai có thể dối được bà và tôi hiểu bà định ám chỉ điều gì. Sau một lát im lặng tôi hỏi:

- Tại sao bà lại quyết định ly hôn?

- Robert Canton là một lão già lắm điều. Tôi không nghĩ lão ta sẽ cho Barbara lấy Peter nếu như ly hôn có lợi cho tôi. Còn tôi thì ông biết đấy, một lần ly dị nữa, chẳng có gì quan trọng cả. Bà nhún vai.

- Tại sao bà lại nghĩ rằng anh ta muốn cưới cô ấy?

- Anh ta yêu cô ả say đắm lắm.

- Anh ta đã nói với bà như vậy sao?

- Không. Thậm chí anh ấy không ngờ rằng tôi đã biết chuyện. Anh ấy thật tội nghiệp. Anh ấy làm tất cả để tránh cho tôi

không bị đau khổ.

- Biết đâu đó chỉ là một mối tính bong bóng không có tương lai thôi.

- Tôi không nghĩ thế đâu. Barbara trẻ, đẹp, rất đáng yêu. Họ rất đẹp đôi. Và lại tôi có lợi gì đây nếu như quan hệ của họ không không dài lâu? Họ yêu nhau và trong tình yêu thì chỉ có hiện tại là quan trọng thôi. Tôi hơn Peter mười chín tuổi. Một người đàn ông đã thoát khỏi một người đàn bà đáng tuổi mẹ mình, chẳng lẽ ông lại nghĩ rằng anh ta có thể quay lại ư? Ông là nhà văn, một người thông tường bản chất con người, chẳng lẽ ông lại ngây thơ đến thế sao?

- Tại sao bà lại phải hy sinh như thế?

- Khi anh ấy cầu hôn tôi cách đây mười năm, tôi đã thề sẽ trả lại tự do cho anh ấy khi anh ấy muốn. Ông thấy đấy, chênh lệch tuổi tác giữa chúng tôi quá lớn. Tôi thấy điều đó là cần thiết.

- Và bà đã giữ lời hứa trong khi chính anh ta không yêu cầu ư? Một cái rung mình thoáng qua trên cánh tay dài và gầy của bà và tôi thoáng như nhận thấy một điểm hung phản chiếu từ chiếc vòng ngọc bích màu sẫm bà đeo trên tay.

- Ô, đó là điều phải làm, ông biết đấy. Tôi phải cư xử như một người đàn ông tử tế sẽ làm ở địa vị tương tự chứ. Thực ra,

chính vì thế mà tôi có mặt ở đây hôm nay. Chính tại bàn này cậu ta anh ấy đã ngỏ lời cầu hôn với tôi. Chúng tôi đã ăn tối cùng nhau và tôi cũng ngồi ở đúng chỗ tôi đang ngồi đây. Điều phiền phức là đến giờ tôi vẫn còn yêu cậu ta như trước đây – bà ngừng lời một vài giây và tôi thấy bà bặm môi lại – Thế đấy. Thôi, tôi phải đi rồi. Peter không thích phải đợi.

Tôi nhận thấy một cái nhìn tuyệt vọng thoáng qua đôi mắt bà và tôi hiểu rằng bà không thể quyết định dứt rời khỏi ghế. Thế nhưng bà mỉm cười rồi đứng dậy.

- Bà có muốn tôi tiễn bà không?

- Không xa quá cổng khách sạn đâu nhé. Bà mỉm cười.

Chúng tôi đi ngang qua phòng ăn, rồi đến sảnh và ra cửa, một người phục vụ mở cửa giúp chúng tôi, tôi hỏi bà có cần taxi không.

- Không, tôi thích đi bộ hơn, trời đẹp thế này cơ mà - bà đưa tay cho tôi – Tôi rất vui đã được gặp ông. Ngày mai tôi sẽ ra nước ngoài nhưng tôi dự định sẽ ở London suốt mùa thu và tôi hy vọng là ông sẽ gọi cho tôi đấy.

Bà mỉm cười khẽ gật đầu với tôi rồi đi. Tôi nhìn theo bà suốt dọc đường Davies Street. Vẫn còn không khí nhẹ nhàng của tiết mùa xuân và, phía trên những mái nhà, những đám mây trắng trôi lững lờ trên nền trời xanh. Bà đi rất thẳng, đầu ngừng

cao. Cái dáng thanh mảnh và sắc đẹp của bà làm những người đi ngược chiều phải ngoái nhìn.

Tôi thấy bà nghiên mình một cách duyên dáng chào một người đàn ông quen biết đã ngả mũ chào bà và tôi nghĩ rằng ông ta không bao giờ đoán được rằng lúc đó trái tim bà đang tan nát.

Tôi nói lại một lần nữa, đó là một phụ nữ rất trung thực.